

Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ: Αξιολόγηση κινδύνων για το 2019

1 Εισαγωγή

Ο προσδιορισμός και η αξιολόγηση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εποπτευόμενες οντότητες είναι καίριας σημασίας για την επιτυχή άσκηση της τραπεζικής εποπτείας. Η ανάλυση των κινδύνων αποτελεί επίσης τη βάση για τον καθορισμό των [εποπτικών προτεραιοτήτων](#) στο πλαίσιο της κανονικής διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού.

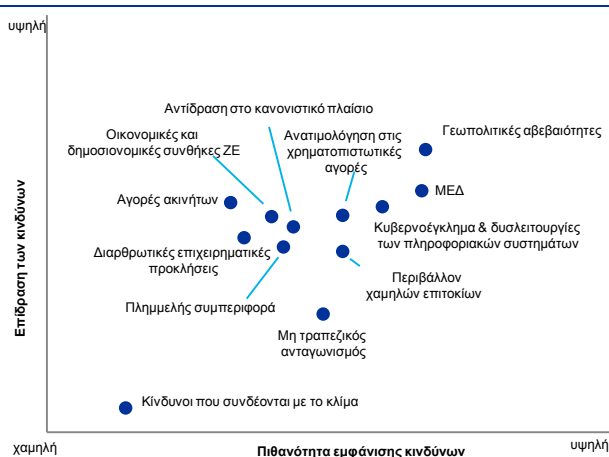
Η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ προβαίνει σε διαδικασία προσδιορισμού και αξιολόγησης κινδύνων σε ετήσια βάση σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ). Η ανάλυση στηρίζεται σε συνεισφορές από ευρύ φάσμα συντελεστών, συμπεριλαμβανομένων των μεικτών εποπτικών ομάδων (ΜΕΟ) και των οριζόντιων μικροπροληπτικών και μακροπροληπτικών λειτουργιών. Σε αυτήν συνεισφέρουν επίσης οι συζητήσεις με τράπεζες και άλλες αρμόδιες αρχές.

2 Χάρτης κινδύνων του ΕΕΜ για το 2019

Τα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης κινδύνων παρουσιάζονται στον χάρτη κινδύνων του ΕΕΜ (βλ. Σχήμα 1). Στον χάρτη αυτόν απεικονίζονται οι βασικοί παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν το τραπεζικό σύστημα της ζώνης του ευρώ στη διάρκεια χρονικού ορίζοντα δύο έως τριών ετών με βάση τις διαστάσεις της πιθανότητας και της επίδρασης. Οι παράγοντες κινδύνου δεν θα πρέπει να εξετάζονται ξεχωριστά καθώς μπορεί να προκαλούν ή να ενισχύουν ο ένας τον άλλον. Ο χάρτης κινδύνων του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) δίνει μια συνολική εικόνα της ζώνης του ευρώ, προβάλλοντας μόνο τους βασικούς παράγοντες κινδύνου. Δεν αποτελεί εξαντλητικό κατάλογο των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εποπτευόμενες τράπεζες.

Σχήμα 1

Χάρτης κινδύνων του ΕΕΜ για το 2019

Πηγές: ΕΚΤ και ΕΑΑ

Οι τρεις σημαντικότεροι παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν το τραπεζικό σύστημα της ζώνης του ευρώ είναι: οι γεωπολιτικές αβεβαιότητες, το απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και η πιθανή συσσώρευση μελλοντικών ΜΕΔ, καθώς και το κυβερνοέγκλημα και οι δυσλειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων. Ακολουθούν η ανατιμολόγηση στις χρηματοπιστωτικές αγορές, το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων και η αντίδραση των τραπεζών στο κανονιστικό πλαίσιο.

Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, υπήρξε σημαντική μείωση των κινδύνων που απορρέουν από τις οικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες στη ζώνη του ευρώ, κυρίως λόγω της ευνοϊκής κυκλικής δυναμικής. Ταυτόχρονα, οι γεωπολιτικές αβεβαιότητες και οι κίνδυνοι ανατιμολόγησης στις χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν αυξηθεί. Η πρόοδος ως προς την ψηφιοποίηση επιτείνει τους κινδύνους που σχετίζονται με τα παλαιά πληροφοριακά συστήματα των τραπεζών και τις κυβερνοεπιθέσεις.

3

Βασικοί παράγοντες κινδύνου

Οι **γεωπολιτικές αβεβαιότητες** παρουσιάζουν αυξανόμενο κίνδυνο για τις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές και για τις οικονομικές προοπτικές εντός της ζώνης του ευρώ. Οι πολιτικές αβεβαιότητες σε ορισμένες χώρες της ζώνης του ευρώ έχουν αυξηθεί πρόσφατα. Όσον αφορά την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit), η τελική μορφή των συμφωνιών μετάβασης και αποχώρησης δεν έχει καθοριστεί ακόμη. Οι τράπεζες και οι εποπτικές αρχές πρέπει να προχωρήσουν με τα σχέδια και τις προετοιμασίες έκτακτης ανάγκης, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιθανά σενάρια. Οι ανησυχίες που συνδέονται με το Brexit περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα κινδύνων, όπως κινδύνους που αφορούν τη συνέχεια των εργασιών και τη μετάβαση, κινδύνους κανονιστικού αρμπιτράζ σε σχέση με τις εθνικές διαφορές στο κανονιστικό πλαίσιο ή κινδύνους μακροοικονομικών συνεπειών. Ο κίνδυνος σημαντικής διακοπής της πρόσβασης στις

χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στη ζώνη του ευρώ είναι περιορισμένοι, αλλά το ενδεχόμενο κατακερματισμού του κλάδου των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θα μπορούσε να περιορίσει την αποδοτικότητα του. Επιπροσθέτως, έχουν ενταθεί οι ανησυχίες σχετικά με τον αυξανόμενο εμπορικό προστατευτισμό. Ενώ οι δασμοί που έχουν θεσπιστεί μέχρι στιγμής αναμένεται να έχουν περιορισμένες άμεσες μακροοικονομικές επιδράσεις στη ζώνη του ευρώ, τυχόν κλιμάκωση των εμπορικών διαφορών θα μπορούσε να επιφέρει σημαντικό κίνδυνο. Επιπλέον, οι δυσμενείς εξελίξεις σε ορισμένες οικονομίες με αναδυόμενες αγορές μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά το μακροοικονομικό περιβάλλον ή τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ζώνης του ευρώ. Τέλος, ο κίνδυνος παγκόσμιου κανονιστικού κατακερματισμού συνεπάγεται μια πρόσθετη ευπάθεια.

Παρά τη σημαντική βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού τα τελευταία έτη, τα **υψηλά επίπεδα ΜΕΔ** εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας για σημαντικό αριθμό ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ. Στο πλαίσιο των κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, ζητήθηκε από τις τράπεζες με υψηλό δείκτη ΜΕΔ να συμφωνήσουν στρατηγικές για την αντιμετώπιση των αποθεμάτων ΜΕΔ. Χάρη στο μέχρι σήμερα έργο έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος προς τη μείωση των ΜΕΔ και ο δείκτης ΜΕΔ των σημαντικών ιδρυμάτων μειώθηκε από 8% το 2014 σε 4,9% το δ' τρίμηνο του 2017. Ωστόσο, το τρέχον συνολικό επίπεδο των ΜΕΔ παραμένει υπερβολικά υψηλό σε σύγκριση με τα διεθνή πρότυπα. Απαιτούνται λοιπόν περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι το ζήτημα των ΜΕΔ αντιμετωπίζεται επαρκώς στη ζώνη του ευρώ. Τα υψηλά αποθέματα ΜΕΔ περιορίζουν τους ισολογισμούς, την κερδοφορία και το κεφάλαιο των τραπεζών.¹ Συνεπώς, η αντιμετώπιση των υφιστάμενων ΜΕΔ, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης της προόδου των τραπεζών προς τη μείωση των ΜΕΔ, εξακολουθεί να αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες της ευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας.

Επιπροσθέτως, η συνεχιζόμενη επιδίωξη αποδόσεων μπορεί να **αυξήσει το ενδεχόμενο συσσώρευσης μελλοντικών ΜΕΔ**. Οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ έχουν αναφέρει χαλάρωση των πιστοδοτικών κριτηρίων για δάνεια προς επιχειρήσεις και προς νοικοκυριά για την αγορά κατοικίας το α' τρίμηνο του 2018.² Επιπλέον, οι δανειοδότες δείχνουν να στρέφονται προς τομείς με υψηλότερο βαθμό κινδύνου. Η έκδοση μοχλευμένων δανείων στη ζώνη του ευρώ ανέκαμψε σημαντικά μετά την απότομη πτώση που καταγράφηκε στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και τα δάνεια με περιορισμένες συμβατικές απαιτήσεις (covenant-lite) αντιστοιχούν σε περίπου δύο τρίτα της συνολικής ποσότητας δανείων. Επιπλέον, ορισμένες τράπεζες της ζώνης του ευρώ αναφέρουν υψηλό ρυθμό αύξησης των μη εξασφαλισμένων δανείων προς νοικοκυριά.

Το **κυβερνοέγκλημα και οι δυσλειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων** συνιστούν αυξανόμενη πρόκληση για τις τράπεζες και τονίζουν την ανάγκη επένδυσης σε πληροφοριακά συστήματα. Οι τράπεζες υφίστανται αυξανόμενες πιέσεις να εκσυγχρονίσουν τις βασικές υποδομές πληροφορικής τους προκειμένου

¹ Για περισσότερα στοιχεία σχετικά με την αρνητική επίδραση των ΜΕΔ στις τραπεζικές χορηγήσεις, βλ. 'Έγγραφο κατευθύνσεων προς τις τράπεζες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ΕΚΤ, Μάρτιος 2017.

² Βλ. την έρευνα για τις τραπεζικές χορηγήσεις στη ζώνη του ευρώ.

να βελτιώσουν τις δομές τους, να μειώσουν το κόστος, να ενισχύσουν την ποιότητα των υπηρεσιών προς τους πελάτες και να αυξήσουν την αποδοτικότητα τους, προκειμένου μεταξύ άλλων να μπορούν να συναγωνιστούν τις επιχειρήσεις χρηματοοικονομικής τεχνολογίας/τις μεγάλες επιχειρήσεις τεχνολογίας. Επιπλέον, οι τράπεζες αντιμετωπίζουν αυξανόμενο αριθμό κυβερνοαπειλών. Τα περιστατικά στον κυβερνοχώρο μπορούν να οδηγήσουν σε χρηματοοικονομικές ζημιές, να έχουν περαιτέρω έμμεσες προεκτάσεις, μπορούν ακόμη και να ασκήσουν συστημική επίδραση, αν και τα σημαντικά ιδρύματα δεν έχουν αναφέρει μέχρι στιγμής κάποιο σημαντικό περιστατικό. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, αναφέρθηκε ότι μέρη των εσωτερικών συστημάτων τραπεζών τέθηκαν υπό κίνδυνο για ορισμένο χρόνο πριν από τον εντοπισμό εισβολής – κατάσταση που θα μπορούσε να επιτρέψει σε κακόβουλα στοιχεία να προκαλέσουν σημαντική βλάβη.

Ο κίνδυνος απότομης και σημαντικής **ανατιμολόγησης στις χρηματοπιστωτικές αγορές** έχει αυξηθεί από το προηγούμενο έτος. Η επιδίωξη αποδόσεων παγκοσμίως συνεχίζεται, στηριζόμενη από τις ευνοϊκές παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες και προοπτικές και από την άφθονη ρευστότητα. Αυτό ώθησε προς ακόμη υψηλότερα επίπεδα τις αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες διογκώθηκαν σε κάποια τμήματα της αγοράς, ιδίως στην αγορά μετοχών των ΗΠΑ. Ταυτόχρονα, τα ασφάλιστρα κινδύνου εξακολουθούν να είναι συγκρατημένα. Η αναταραχή στην αγορά που σχετίζεται με την έξαρση της μεταβλητότητας των μετοχών στις ΗΠΑ τον Φεβρουάριο του 2018 κατέδειξε πόσο ευαίσθητο είναι επί του παρόντος το κλίμα στην αγορά, αλλά και πόσο ικανό να αφομοιώσει ραγδαίες προσαρμογές. Αυτό έγινε εμφανές και στην περίπτωση των εντάσεων στην αγορά ιταλικών κρατικών ομολόγων τις οποίες προκάλεσαν οι πολιτικές πιέσεις στην Ιταλία τον Μάιο του 2018, που άσκησαν δευτερογενείς επιδράσεις στις αποδόσεις ορισμένων κρατικών ομολόγων και στις τιμές των μετοχών ορισμένων τραπεζών της ζώνης του ευρώ. Οι υψηλότεροι γεωπολιτικοί κίνδυνοι μπορεί να αυξήσουν τον κίνδυνο πιθανής ανατιμολόγησης. Οι τράπεζες θα μπορούσαν να επηρεαστούν κυρίως μέσω των διακρατήσεων μέσων που καταγράφονται στην εύλογη αξία, των απαιτήσεων εξασφάλισης και του κόστους άντλησης κεφαλαίου ή ρευστότητας. Ωστόσο, η ανατιμολόγηση θα μπορούσε επίσης να έχει δευτερογενείς επιδράσεις μέσω αρνητικού αντίκτυπου στη μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση στη ζώνη του ευρώ. Επιπλέον, στην ακραία περίπτωση που μια σημαντική ανατιμολόγηση συμπίσει με άλλα σημαντικά γεγονότα, θα μπορούσε επίσης να απειληθεί η **φερεγγυότητα των κεντρικών αντισυμβαλλομένων**, θέτοντας επομένως συστημικό κίνδυνο.³

Έπειτα από αρκετά έτη **χαμηλών επιτοκίων** τα επιτοκιακά περιθώρια των τραπεζών έχουν συμπιεστεί, γεγονός που έχει επιφέρει μεταβολές στη συμπεριφορά των πελατών τους, επηρεάζοντας τη διάρθρωση των ισολογισμών των τραπεζών.⁴ Αν και συνολικά τα καθαρά έσοδα των τραπεζών της ζώνης του ευρώ από τόκους ήταν

³ Στον φετινό χάρτη κινδύνων του EEM, ο παράγοντας κινδύνου «φερεγγυότητα κεντρικών αντισυμβαλλομένων» έχει συγχωνευθεί με την «ανατιμολόγηση στις χρηματοπιστωτικές αγορές».

⁴ Κάποια παραδείγματα εξελίξεων που μεταβάλλουν τη μορφή της έκθεσης των τραπεζών σε κινήσεις των επιτοκίων είναι η στροφή από τις καταθέσεις προθεσμίας στις καταθέσεις όψεως, οι περισσότερες πρόωρες αποπληρωμές δανείων για την αγορά κατοικίας και η προτίμηση των αγοραστών κατοικίας για σταθερά και όχι για κυμαινόμενα επιτόκια.

μάλλον ανθεκτικά το τελευταίο έτος, τράπεζες με ορισμένα επιχειρηματικά μοντέλα κατέγραψαν σημαντική μείωση των εσόδων αυτών. Τα συνολικά καθαρά έσοδα από τόκους προβλέπεται να ανακάμψουν το 2019 και το 2020, ωθούμενα τόσο από την αύξηση του όγκου όσο και από τη βελτίωση των περιθωρίων. Ωστόσο, πολλά σημαντικά ιδρύματα αναμένουν ότι τα κέρδη τους θα παραμείνουν χαμηλά τα επόμενα έτη.

Καθώς ολοκληρώνονται πλέον οι περισσότερες **κανονιστικές πρωτοβουλίες** στον χρηματοπιστωτικό τομέα μετά την κρίση, ο ρυθμός της κανονιστικής μεταρρύθμισης έχει επιβραδυνθεί κάπως. Ωστόσο, κάποιες κανονιστικές διατάξεις δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί στο ενωσιακό δίκαιο. Ενώ η κανονιστική αβεβαιότητα έχει μειωθεί, οι τράπεζες πρέπει να συνεχίσουν να προσαρμόζουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα ούτως ώστε να μπορούν να λειτουργούν στο νέο περιβάλλον. Το αυστηρότερο κανονιστικό πλαίσιο συμβάλλει στη διαφύλαξη της ανθεκτικότητας και της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος μεσομακροπρόθεσμα. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, ωστόσο, μπορεί να δυσχεράνει την κερδοφορία των τραπεζών και να επιφέρει κινδύνους για τον τραπεζικό τομέα, όπως η μη έγκαιρη προσαρμογή των τραπεζών ή η αναβολή στρατηγικών αποφάσεων ή επενδύσεων.

Οι **προοπτικές για την οικονομική ανάπτυξη** βελτιώθηκαν σημαντικά στη ζώνη του ευρώ, στηρίζοντας τη μείωση των κινδύνων για τον τραπεζικό τομέα. Ενώ η οικονομική επέκταση προβλέπεται να συνεχιστεί μεσοπρόθεσμα, οι ασθενείς προοπτικές για την αύξηση του δυναμικού προϊόντος συνιστούν αυξανόμενη ευπάθεια καθώς οι ελλείψεις στην αγορά εργασίας και οι περιορισμοί στην παραγωγή μπορεί να επιβραδύνουν την τρέχουσα ανάκαμψη, και η υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στις χώρες της ζώνης του ευρώ πρέπει να επιταχυνθεί. Η **βιωσιμότητα του χρέους του δημόσιου τομέα** έχει βελτιωθεί κατά μέσο όρο στη ζώνη του ευρώ, κυρίως ως αποτέλεσμα του αυξανόμενου ΑΕΠ. Παρά την τρέχουσα κυκλική ανάκαμψη, οι ανισορροπίες σε επίπεδο μεταβλητών αποθέματος εξακολουθούν να είναι αυξημένες σε αρκετές χώρες, γεγονός που τις καθιστά ευπαθείς σε πιθανή ανατιμολόγηση του κινδύνου κρατικού χρέους.

Η χορήγηση δανείων για **αγορά κατοικίας** εξακολουθεί να αποτελεί βασική δραστηριότητα για τις τράπεζες της ζώνης του ευρώ, αντιπροσωπεύοντας περίπου 40% του ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ το 2017. Στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ, οι εξελίξεις στα δάνεια για αγορά κατοικίας είναι σταθερές από το προηγούμενο έτος, με ελαφρώς θετική τάση. Ωστόσο, κάποιοι τομείς ευπαθειών αφήνουν ορισμένες τράπεζες της ζώνης του ευρώ εκτεθειμένες σε κινδύνους. Σε πολλές χώρες της ζώνης του ευρώ, οι δανειολήπτες έδειξαν πρόσφατα μια προτίμηση προς βραχύτερες περιόδους σταθερού επιτοκίου. Έτσι οι κίνδυνοι επιτοκίου μετατοπίζονται προς τους δανειολήπτες, γεγονός που αυξάνει τους πιστωτικούς κινδύνους για τις τράπεζες αν οι δανειολήπτες βρίσκονται αντιμέτωποι με υψηλότερες χρεώσεις τόκων. Επιπροσθέτως, η υψηλή ή αυξανόμενη δανειακή επιβάρυνση των δανειοληπτών καθιστά αμφίβολη την ικανότητα αποπληρωμής τους όταν αλλάζει η φάση του κύκλου. Οι λόγοι δανείου προς αξία (Loan-to-value - LTV) παραμένουν υψηλοί, οδηγώντας σε δυνητικά υψηλές ζημιές σε περίπτωση αθέτησης. Μια ορισμένη χαλάρωση των πιστοδοτικών κριτηρίων όσον αφορά τους λόγους LTV και τους

λόγους εξυπηρέτησης χρέους προς εισόδημα για τα νέα δάνεια μπορεί να είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Οι τράπεζες εντός του ΕΕΜ εκτίθενται σε διάφορους περαιτέρω κινδύνους που χρήζουν εποπτικής εξέτασης:

- **Κίνδυνος πλημμελούς συμπεριφοράς:** αν και οι ζημίες που σχετίζονται με τον κίνδυνο συμπεριφοράς ακολούθησαν καθοδική πορεία, ο αριθμός των περιστατικών κινδύνου συμπεριφοράς ήταν υψηλότερος το 2017. Ο συνδυασμός ενός αυστηρότερου κανονιστικού πλαισίου για την προστασία δεδομένων και της συνεχιζόμενης επιδίωξης αποδόσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε περισσότερα περιστατικά κινδύνου συμπεριφοράς.
- Οι **διαρθρωτικές επιχειρηματικές προκλήσεις** αφορούν τις διαρθρωτικές αδυναμίες στο επιχειρηματικό περιβάλλον λειτουργίας των τραπεζών εντός του ΕΕΜ, καθώς και τη δυσκαμψία των δομών κόστους των τραπεζών η οποία επηρεάζει αρνητικά την αποδοτικότητά τους. Το τραπεζικό σύστημα της ζώνης του ευρώ δεν είναι ακόμη πλήρως ενσωματωμένο. Αυτό ενδέχεται να δημιουργήσει εμπόδια στη διασυνοριακή ενοποίηση ή στη βέλτιστη κατανομή κεφαλαίου και ρευστότητας και να αποτρέψει τις τράπεζες της ζώνης του ευρώ από το να αξιοποιήσουν πλήρως τις οικονομίες κλίμακας, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν άνισοι όροι ανταγωνισμού εντός της ΕΕ και διεθνώς.
- Ο **μη τραπεζικός ανταγωνισμός** αυξάνεται καθώς οι επιχειρήσεις χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, οι ασφαλιστικές και άλλες επιχειρήσεις εισέρχονται στις αγορές δανείων. Ωστόσο, ο αντίκτυπος στα περιθώρια των επιτοκίων χορηγήσεων φαίνεται να είναι συγκρατημένος μέχρι στιγμής και αναμένεται να παραμείνει χαμηλός στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα αξιολόγησης κινδύνων. Υπάρχουν επίσης ανησυχίες σχετικά με τον δυνητικά μεγαλύτερο ανταγωνισμό από μεγάλες επιχειρήσεις τεχνολογίας (bigtech) οι οποίες έχουν πρόσβαση σε τεράστιες βάσεις δεδομένων πελατών και μπορούν να εισέλθουν στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
- Οι **κίνδυνοι που συνδέονται με το κλίμα** δεν συνιστούν απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ βραχυπρόθεσμα. Ωστόσο, οι τράπεζες μπορεί να επηρεαστούν έμμεσα, αν και ουσιαστικά, από συχνότερα και σοβαρότερα ακραία καιρικά φαινόμενα ή από την συνεχιζόμενη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Τα καιρικά φαινόμενα θα μπορούσαν να προκαλέσουν καταστροφές σε επιχειρηματικούς τομείς στους οποίους εκτίθενται οι τράπεζες (π.χ. στη γεωργία) ή σε περιουσιακά στοιχεία που τους έχουν παρασχεθεί ως εξασφάλιση. Επιπροσθέτως, η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα θα μπορούσε να επηρεάσει ορισμένους οικονομικούς τομείς (π.χ. εταιρείες ορυκτών καυσίμων, τομείς έντασης ενέργειας, υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, μεταφορικές και κατασκευαστικές εταιρείες). Συνεπώς, οι τράπεζες πρέπει να αναλάβουν επαρκή δράση προκειμένου να διαχειριστούν τα ανοίγματά τους σε τέτοιους τομείς.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2018

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany
Τηλέφωνο +49 69 1344 0
Δικτυακός τόπος www.bankingsupervision.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για την ορολογία, μπορείτε να συμβουλευθείτε το [γλωσσάριο του EEM](#).